

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

AGENCIJE ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE

ZA 2017. GODINU

Broj: 01/02/03-07-16-1-712/18

Sarajevo, juli 2018. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	3
	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	4
II	KRITERIJI	6
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	7
1.	UVOD	7
2.	REALIZACIJA PREPORUKA	7
2.1	Realizovane preporuke	7
2.2	Preporuke čija je realizacija u toku	8
2.3	Nerealizovane preporuke	8
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
3.1	Sistem internih kontrola procesa	8
3.2	Organizacija i rukovođenje	10
3.3	Finansijsko upravljanje i kontrola	10
3.4	Interna revizija	10
4.	BUDŽET	11
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	12
5.1	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	12
5.1.1	Ugovori o djelu	13
5.1.2	Višegodišnji projekt	13
5.1.3	Projekti posebne namjene	14
5.2	Bilans stanja	15
5.3	Pregled dinamike zapošljavanja	15
6.	JAVNE NABAVKE	16
7.	OSTALO	17
7.1	Sudski sporovi	17
8.	KOMENTARI	18
PRILOZI		18

I MIŠLJENJE REVIZORA

MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Agencije za statistiku (u daljem tekstu Agencija)** za 2017. godinu koji obuhvataju: bilans stanja, pregled prihoda, primitaka i finansiranja, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Agencije** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1000–1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Agencije** ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizionih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizionih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sisteme internih kontrola.

Vjerujemo da su pribavljeni revizioni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji **Agencije** prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2017. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja **Agencije** za 2017. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonima i drugim propisima kojima se **Agencija** rukovodi.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Agencije** je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija BiH i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Pored navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bismo pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje **Agencije**, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizioni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Agencije** za 2017. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Angažovanje zaposlenih putem ugovora o djelu na poslovima koji traju duži vremenski period ili u kontinuitetu tokom godine (tačka 5.1.1 Izvještaja),
- Nisu okončane aktivnosti na realizaciji višegodišnjeg projekta čiji nastavak je planiran u 2018. godini (tačka 5.1.2 Izvještaja).

Sarajevo, 18.07.2018. godine

GENERALNI REVIZOR

Dragan Vrankić, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine provodi reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi sa istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu objektivnosti i istinitosti finansijskih izvještaja i ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2017. godinu
- Zakon o finansiranju institucija BiH
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
- Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

U skladu sa Zakonom o statistici Bosne i Hercegovine¹, Agencija obavlja administrativne i druge stručne poslove u okviru prava i dužnosti države Bosne i Hercegovine, osim ako ti poslovi nisu dodijeljeni drugim organima, odnosno ako izvršenje tih zadataka nije po sili zakona povjereno drugim organizacijama i udruženjima. Agencija u smislu ovog zakona, je Agencija osnovana Odlukom Vijeća ministara BiH objavljenom u Službenom glasniku BiH broj 4/97. Agencija je organ nadležan za obradu, distribuciju i utvrđivanje statističkih podataka Bosne i Hercegovine, utvrđivanje statističkih podataka i statističkih informacija, koordinaciju statističkih djelatnosti, razvoj i unapređenje statističke djelatnosti, provođenje evropskih integracija i međunarodnu kooperaciju, pružanje i diseminacija statističkih informacija.

Radom Agencije rukovodi direktor koji predstavlja Agenciju i djeluje u njeno ime, organizuje i *osigurava* zakonito i efikasno izvršavanje zadataka Agencije. Direktor ima zamjenike direktora, koji ga zamjenjuju u slučaju njegove spriječenosti da obavlja tu funkciju. Direktor i njegovi zamjenici imenuju se u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine na period od četiri godine.

Zakonom o statistici BiH utvrđeno je formiranje Vijeća za statistiku. Vijeće daje preporuke Agenciji u vezi s nacrtom programa i plana rada i daje mišljenja o istim, prati rad Agencije i daje preporuke Vijeću ministara BiH o sredstvima koja su Agenciji neophodna za ispunjavanje zadataka iz plana rada i programa, te pomaže saradnju između nadležnih organa u cilju postizanja najvišeg mogućeg kvaliteta statistike koji zadovoljava potrebe korisnika na svim nivoima.

Sjedište Agencije je u Sarajevu, a uspostavljena je ekspozitura u Brčko distriktu BiH.

2. REALIZACIJA PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Agencije za 2016. godinu, sačinio Izvještaj o finansijskoj reviziji i dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa značajnim propisima, uz skretanje pažnje na javne nabavke. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti.

2.1 Realizovane preporuke

Uvidom u preduzete aktivnosti, utvrdili smo da su realizovane sljedeće preporuke:

- u procesu uspostavljanja sistema finansijskog upravljanja i utvrđenih obaveza kod donošenja određenih dokumenta konstatovali smo da je Agencije sačinila mapu procesa i registar rizika;
- u testiranim procedurama nisu uočeni nedostaci u pogledu poštivanja rokova za dostavljanje akata Agencije učesnicima u postupku;
- tehnička specifikacija za nabavku vozila ne sadrži elemente zbog kojih bi se ograničila konkurencija dobavljača.

2.2 Preporuke čija je realizacija u toku

Uvidom u preduzete aktivnosti, utvrdili smo da je u toku realizacija sljedećih preporuka:

- sistem internih kontrola je neznatno unaprijeđen u odnosu na prethodnu godinu, pa smo konstatovali da je manji broj prijedloga za stimulaciju koji nisu podneseni u skladu sa internim aktima Agencije, pojedine radnje kod obračuna službenih putovanja su unaprijeđene, a datumi kod ugovora o djelu su usaglašeni sa periodom na koji se odnosi ugovor. Preporuka o evidentiranju troškova električne energije u zakupljenom prostoru ne može se ocijeniti, jer se prostor korišten za skladištenje popisnog materijala više ne koristi;
- Prijedlog pravilnika o sistematizaciji upućen je krajem godine u proceduru pribavljanja mišljenja nadležnih institucija. Na osnovu mišljenja Ministarstva pravde BiH, Agencija je u maju 2018. godine dostavila izmjene i korekcije opisa radnih mjesta;
- kod planiranja nabavki konstatovali smo unapređenja u dijelu utvrđivanja realnijih rokova i njihovom pravovremenom otpočinjanju. Nedostatke smo uočili kod navođenja predmeta nabavke i obuhvatanju u planu i onih predmeta za koje su na snazi važeći okvirni sporazumi.

2.3 Nerealizovane preporuke

Uvidom u preduzete aktivnosti, utvrdili smo da sljedeće preporuke nisu realizovane:

- nije promijenjen način objavljivanja informacija o planu nabavke i realizovanim postupcima koji se i dalje objavljuju na internet stranici u okviru ostalih vijesti;
- Agencija nije realizovala fizičko uklanjanje rashodovane opreme iz prostorija Agencije tokom redovnog godišnjeg popisa, pa su ove aktivnosti planirane za 2018. godinu.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1 Sistem internih kontrola procesa

U Agenciji nije zadovoljen princip razdvajanja dužnosti prilikom unosa faktura u ISFU sistem i njihovog odobravanja jer zaposleni koji je obavljao ove poslove koristi neplaćeno odsustvo od septembra 2017. godine.

Postupcima revizije uočili smo neznatna unapređenja sistema internih kontrola u procesima za koje smo konstatovali nedostatke u prethodnoj godini. Neki od tih

nedostataka su otklonjeni, ali i dalje postoji potreba za uspostavljanjem efikasnijeg sistema internih kontrola:

- u manjem broju slučajeva prijedlozi za stimulaciju nisu pripremljeni u skladu sa procedurama predviđenim internim pravilnikom Agencije i po kojem šef odsjeka podnosi zahtjev za stimulacijom;
- kod naloga za službena putovanja smo uočili nedostatke koji se odnose na proceduru odobravanja putnih naloga, naročito za putovanja u inostranstvo. Kod ovih putovanja ne izdaju se odluke i rješenja predviđena odlukom o službenim putovanjima¹ (odluka o odlasku na službeni put i rješenja o korištenju privatnog vozila u službene svrhe), ali je nastanak troškova odobren u zahtjevu za otvaranje putnog naloga koji odobrava direktor. Ostali nedostaci se odnose na neusklađenost u podacima o isplaćenim akontacijama (nije tražena ni odobrena, a na nalogu navedeno da je isplaćena), obračun naknade za korištenje privatnih vozila (korištena su pravila za Federaciju BiH) i kod prilaganja dokaza o prijeđenoj kilometraži kada se obračunava naknada za korištenje sopstvenog vozila u službene svrhe.

Preporuka

Potrebno je da Agencija nastavi sa daljim unapređenjem sistema internih kontrola u procesima kod kojih su utvrđeni nedostaci.

Kod troškova koji se odnose na službena vozila nisu adekvatno uspostavljene kontrolne aktivnosti koje prethode stvaranju obaveza, a odnose se na sljedeće: prije izvršenja usluge i ispostavljanja fakture ne traži se predračun od dobavljača, ne prave se narudžbenice, odgovorna osoba iz Agencije ne potpisuje radni nalog kao potvrdu izvršene usluge. Ugovorom o servisiranju vozila je definisana samo cijena norma sata automehaničarskih usluga, bez specifikacije rezervnih dijelova, tako da se ne mogu iskontrolisati cijene rezervnih dijelova.

Preporuka

Potrebno je unaprijediti interne procedure stvaranja obaveza prilikom popravke i održavanja vozila, te poboljšati kontrolne aktivnosti troškova službenih vozila.

Agencija je zaključila ugovore o djelu za prikupljanje podataka statistike transporta. Proces angažovanja lica nije transparentan u pogledu angažovanja i utvrđivanja naknade za obavljanje ugovorenog posla. Prema prezentovanim informacijama, za ovu vrstu prikupljanja podataka potrebno je specifično znanje, pa su na osnovu saznanja sa seminara i radionica, angažovana lica koja posjeduju upravo takva znanja koja su neophodna za prikupljanje podataka.

Preporuka

Na osnovu plana godišnjih potreba za specifičnim vrstama poslova Agencija treba objaviti javni poziv za angažovanje putem ugovora o djelu za obavljanje poslova za koja je neophodno posebno poznavanje određene oblasti, kao i da tom prilikom transparentno objavi visinu naknade za obavljanje poslova.

3.2 Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Agencije utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji iz 2006. godine. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije, uređen je način rada i rukovođenja Agencijom, te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Istim su sistematizovana radna mjesta za 192 izvršioca. Iz podataka Agencije o popunjenosti sistematizovanih radnih mjesta, konstatovali smo da su i dalje nepopunjena radna mjesta pomoćnika direktora, da šest zaposlenih koristi neplaćeno odsustvo iz državne službe, a da je u različitom periodu tokom godine osam zaposlenih koristilo zakonski dozvoljenu mogućnost korištenja plaćenog odsustva radi stručnog obrazovanja i usavršavanja.

Agencija je krajem 2017. godine uputila Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u proceduru pribavljanja mišljenja nadležnih institucija. Na osnovu primjedbi u mišljenju Ministarstva pravde BiH izvršene su izmjene i korekcije za pojedina radna mjesta koje su dostavljene nadležnom ministarstvu u 2018. godini.

Na osnovu Zakona o statistici, Vijeće ministara BiH je imenovalo članove Vijeća za statistiku 29.12.2016. godine, na period od četiri godine. Odluka o imenovanju je objavljena u Službenom glasniku BiH 25.04.2017. godine.¹ Vijeće za statistiku održalo je u toku 2017. godine tri sjednice.

3.3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Sistem finansijskog upravljanja i kontrole je implementiran u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Agencija je sačinila popis i mapiranje poslovnih procesa i okončala aktivnosti vezane za utvrđivanje i procjenu rizika i izradu registra rizika. Agencija je popunila obrazac Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2017. godinu i dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici.

3.4 Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH² i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH³, za obavljanje interne revizije u Agenciji nadležna je Centralna jedinica za internu reviziju institucija BiH koja je formirana u okviru Ministarstva finansija i trezora BiH. Agenciji je, u skladu sa odobrenim Godišnjim planom internih revizija, dostavljena najava za obavljanje revizije. Do obavljanja završne revizije Agenciji nije dostavljen izvještaj o obavljenoj internoj reviziji.

4. BUDŽET

Agencija je projekcijom budžeta za 2017. godinu planirala budžet u visini od 4.706.000 KM (budžetska sredstva u iznosu od 4.606.000 KM i priliv po osnovu transfera iz Brčko distrikta u iznosu od 100.000 KM).

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu¹, Agenciji su u budžetu odobrena sredstva u iznosu od 4.676.000 KM (budžetska sredstva u iznosu od 4.576.000 KM i 100.000 KM po osnovu transfera iz Brčko distrikta), što je za 107.000 KM ili 2% više u odnosu na odobreni budžet za 2016. godinu. U odnosu na dostavljeni zahtjev izvršene su korekcije na poziciji putnih troškova.

Odobreni budžet Agencije uvećan je u iznosu od 1.236.686 KM iz sljedećih izvora:

- prenesena neutrošena sredstva za realizaciju programa višegodišnjeg kapitalnog ulaganja u iznosu od 470.627 KM,
- iz drugih izvora (donacije, transferi drugih nivoa vlasti) u ukupnom iznosu od 766.059 KM. Ukupan iznos sredstava se sastoji od prenesenih sredstava iz 2016. godine (1.006.478 KM), novih uplata u toku godine (327.756 KM) i povrata donacije Evropskoj komisiji (468.175 KM).

U Tabeli 1. prikazan je pregled odobrenog i izvršenog budžeta.

Tabela 1.
KM

Iznosi u

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
Tekući izdaci	4.536.000	-	4.536.000	4.147.004	91
Kapitalni izdaci	40.000	-	40.000	-	0
Tekući grantovi	-	-	-	-	
Višegodišnja kapitalna ulaganja	-	470.627	470.627	192.663	41
Novčane donacije i transferi nižeg nivoa vlasti	100.000	766.059	866.059	370.975	43
Ukupno:	4.676.000	1.236.686	5.912.686	4.710.642	80

Agencija nije u toku godine vršila prestrukturisanje sredstava.

Godišnji program rada Agencije, sačinjen na osnovu Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave i Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanje u institucijama BiH, dostavljen je Vijeću ministara BiH. Program rada nije razmatran jer je Vijeće ministara BiH tražilo mišljenje Vijeća za statistiku. Agencija je u 470 informaciji upućenoj Vijeću ministara BiH navela da za ovaj dokument nije potrebno mišljenje Vijeća za statistiku koje razmatra i daje mišljenje na Plan rada koji je utvrđen Zakonom o statistici. U istoj informaciji je navedeno da nije razmatran ni Statistički program za period 2017–2019. godina, te da nemaju informaciju zašto ova dva dokumenta nisu stavljena na razmatranje.

Agencija je sačinila Izvještaj o radu za 2017. godinu¹ i dostavila ga Vijeću ministara BiH na dalje postupanje. U aprilu 2018. godine Agencija je obaviještena da se Vijeće ministara BiH nije izjasnilo o Izvještaju zbog toga što nije usvojen Program rada Agencije za 2017. godinu.

Agencija je u izvještaju navela realizovane prioritetne aktivnosti planirane Programom rada za 2017. godinu i probleme i izazove u toku implementacije programa. Navedeno je da su problemi u izradi adekvatnog okvira za izbor uzoraka domaćinstava i pojedinaca iz baze podataka Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2013. zadržani i u 2017. godini, da postoji vrlo visok rizik za neprovođenje Ankete o prihodima i uslovima života u 2018. godini, i da nisu realizovane planirane aktivnosti po pitanju pripreme pravnog okvira za Popis poljoprivrede.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

Agencija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2017. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Godišnji finansijski izvještaji Agencije objavljeni su na web stranici (<http://www.bhas.ba>).

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama – zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 4.710.642 KM, što je u odnosu na raspoloživa sredstva za 2017. godinu manje za 1.202.044 KM. Rashodi iz budžetskih sredstava su realizovani u iznosu od 4.147.004 KM, i manji su u odnosu na odobrena sredstva za 428.996 KM.² Niži procent realizacije u odnosu na raspoloživa sredstva utvrđen je kod kapitalnih izdataka, višegodišnjeg kapitalnog projekta i programa koji se finansiraju iz donacija i transfera Brčko distrikta.

Značajni rashodi iz budžeta odnose se na: bruto plaće (3.168.083 KM), naknade zaposlenih (290.266 KM), putne troškove (145.869 KM), izdatke za upotrebu vozila (30.452 KM), troškove unajmljivanja prostora (217.237 KM) i ugovorene usluge (94.214 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

Bruto plaće i naknade realizovane su u iznosu od 3.168.083 KM, od čega se na neto plaće i naknade odnosi iznos od 1.858.030 KM, a na poreze i doprinose iznos od 1.310.053 KM. Ukupan iznos bruto plaća odnosi se na prosječan broj od 113 zaposlenih.

Troškovi unajmljivanja prostora realizovani su u iznosu od 217.237 KM i odnose na zakup uredskog prostora za smještaj organizacionog dijela Agencije.

5.1.1 Ugovori o djelu

Ugovori o djelu realizovani su u neto iznosu od 50.397 KM, a za ove namjene je u operativnom budžetu (na analitičkoj poziciji planiran iznos od 28.000 KM. Poslovi za koje je Agencija zaključivala ugovore nisu predviđeni unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom, ali smo uočili da je njihovo obavljanje vršeno u kontinuitetu tokom godine (poslovi čišćenja i održavanja) i u periodu od 6 – 9 mjeseci (poslovi lektorisanja, grafičkog dizajna i poslovi iz oblasti statistike). Nakon isteka ugovora o djelu, sa tri izvršioca su zaključeni ugovori o radu na određeno vrijeme, na period od tri mjeseca.

Preporuka

Potrebno je da Agencija, ukoliko postoji potreba za obavljanjem poslova stalnog karaktera, ovo pitanje rješava u skladu sa zakonskim propisima koji tretiraju problematiku zapošljavanja.

5.1.2 Višegodišnji projekt

Za realizaciju višegodišnjeg projekta „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. godine“ prenesena su neutrošena sredstva u iznosu od 470.627 KM. Projekt je realizovan u iznosu od 192.663 KM što u odnosu na raspoloživa sredstva iznosi 41%.

U Tabeli 1.1 prikazan je pregled odobrenih i realizovanih sredstava višegodišnjeg projekta.

Tabela 1.1

Iznosi u KM

Opis	Plan 2017.	Izvršenje 2017.	Procent 3/2
1	2	3	
Bruto plaće i naknade	187	0	0
Putni troškovi	20.102	1.312	7
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	354	0	0
Nabavka materijala	48	0	0
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	41.021	1.872	5
Unajmljivanje imovine i opreme	772	772	100
Izdaci za tekuće održavanje	66.926	18.077	26
Izdaci za osiguranje i bankarske usluge	368	0	0
Ugovorene usluge	147.383	48.064	33
Nabavka građevina (infrastrukturna sredstva)	30.000	0	0
Nabavka opreme	107.960	102.677	95
Nabavka softvera	55.506	19.890	36
Ukupno za Projekt	470.627	192.663	41

U okviru projekta planirane su određene aktivnosti koje još nisu realizovane zbog poništenih postupaka javne nabavke (nabavka infrastrukturnih sredstava, softveri),

određene stavke su planirane, ali nije bilo realizacije u planiranom obimu (putni troškovi, izdaci za usluge prijevoza i goriva, tekuće održavanje, ugovorene usluge). Agencija je u okviru projekta planirala realizaciju aktivnosti i u 2018. godini. U odluci o sredstvima za finansiranje poslova za popis nije utvrđen¹ vremenski rok za njegovu realizaciju, što omogućava prilično fleksibilan odnos Agencije po pitanju realizacije projekta i njegovog okončanja.

Testiranjem izdataka koji su realizovani u okviru projekta utvrdili smo da se pojedini od njih ne odnose na ovaj projekt ili se na osnovu dokumentacije ne mogu povezati sa projektom (priprema i preuzimanje podataka po popisu iz 1981. godine u iznosu od 4.889 KM, dio sredstava za povrat donacije Evropskoj komisiji u iznosu od 1.045 KM), usluge prevođenja u iznosu od 1.806 KM). U okviru projekta izmirene su obaveze u iznosu od 17.667 KM koje se odnose na relokacija i transport opreme po ugovoru koji je u ranijem periodu djelimično realizovan iz sredstava granta Evropske komisije.

Naknade članovima Centralnog popisnog biroa isplaćene su u iznosu od 22.050 KM zaključno sa julom 2017. godine. Tokom revizije nam je prezentovan zapisnik sa sjednice Centralnog popisnog biroa od 03.07.2017. godine u kome je navedeno je da su prisutni upoznati o završnim aktivnostima popisa da će konačan izvještaj biti dopunjen finansijskim izvještajem koji još nije gotov zbog završnih aktivnosti oko štampe.

Preporuka

Potrebno je da Agencija provede planirane aktivnosti u okviru višegodišnjeg projekta kako bi i finansijski okončala njegovu realizaciju.

5.1.3 Projekti posebne namjene

Prenesena sredstva iz 2016. godine po osnovu granta dobijenog od Evropske komisije za provođenje popisa 2013. godine vraćena su u 2017. godini. Iznos sredstava za povrat granta za provođenje popisa 2013. godine (468.175 KM) utvrđen je revizijom koju je angažovao donator.

Za realizaciju ostalih projekata posebne namjene Agencija je imala osigurana sredstva u iznosu od 866.059 KM. Sredstva su namijenjena za statističke aktivnosti i povremena statistička istraživanja. Programi posebnih namjena su realizovani u iznosu od 370.975 KM, ili 43% u odnosu na raspoloživa sredstva. U analizi uz izvještaj o izvršenju budžeta su prezentovane informacije o realizaciji izdataka u okviru programa posebnih namjena, ali nisu prezentovane informacije o razlozima koji su uticali na nizak procent realizacije sredstava. Usmeno smo informisani da su na procent realizacije sredstava koja su osigurana od Vlade Brčko distrikta BiH uticale aktivnosti u vezi sa utvrđivanjem okvira uzorka koji nije definisan, i zbog čega nisu realizovane aktivnosti i sredstva.

Program pod nazivom „Ostale donacije“ realizovan je u iznosu od 201.210 KM, a najznačajniji izdaci se odnose na transfere Federaciji BiH i Republici Srpskoj (69.307 KM) za realizaciju programa statističkih istraživanja, povrat sredstava donatoru (18.776 KM), ugovore o djelu za prikupljanje podataka statistike transporta (14.300 KM), nabavku motornog vozila (24.500 KM) i usluge razvoja web portala za koji je procedura provedena u 2016. godini (46.859 KM).

U pregledu operativnog budžeta programa posebne namjene navedeno je da će se

sredstva donacija koristiti za nabavku opreme koja nije specificirana, a prema važećim instrukcijama Ministarstva finansija i trezora BiH nije utvrđena obaveza dostavljanja namjenske strukture za nabavke iz donatorskih sredstava. U okviru projekta izvršena je nabavka motornog vozila za potrebe Agencije, a usmeno smo informisani da nije tražena saglasnost donatora (jer se na ovoj poziciji vodi više donacija), kao i da ova sredstva nisu predmet revizije donatora.

Ukupan broj vozila, računajući i novonabavljeno, je u okviru broja koji je aktima Vijeća ministara BiH dozvoljen Agenciji i koristi se za redovne aktivnosti Agencije. Nabavka vozila izvršena je primjenom procedure predviđene Zakonom o javnim nabavkama BiH (konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda).

5.2 Bilans stanja

U Bilansu stanja na 31.12.2017. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 603.787 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 974.737 KM.

U Tabeli 2. prikazana je struktura sredstava i obaveza Agencije.

Tabela 2.

Iznosi u KM

Opis	Saldo 31.12.2016	Saldo 31.12.2017	Indeks 3/2
1	2	3	4
Gotovina, kratkoročna potraživanja i zalihe	10.076	13.744	136
Stalna sredstva	687.205	590.043	86
Ukupno aktiva:	697.281	603.787	87
Kratkoročne obaveze i razgraničenja	398.267	384.695	97
Dugoročne obaveze i razgraničenja	-	-	-
Izvori sredstava	687.205	590.043	86
Ukupno pasiva:	1.085.472	974.737	90

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (590.043 KM), obaveze prema dobavljačima (89.255 KM), obaveze prema zaposlenima (285.463 KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

Rashodovana sredstva koja su po popisu iz 2017. godine i prethodnih godina predložena za otpis nisu isknjižena iz poslovnih knjiga Agencije i nisu fizički odstranjena iz prostorija Agencije. U toku revizije prezentovan nam je dokument u kome su navedene informacije o stanju i otpisu sredstava (informatičke opreme) sa prijedlozima aktivnosti koje treba preduzeti u 2018. godini.

5.3 Pregled dinamike zapošljavanja

Prema pregledu dinamike zapošljavanja u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine, u Agenciji je planirano 117 zaposlenih. Ukupan broj zaposlenih na kraju godine bio je 113. U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta (Tabela 4/1) prikazan je broj od 119 zaposlenih, i

njim su obuhvaćeni zaposleni koji koriste odsustvo iz državne službe.

Dva zaposlena koriste odsustvo iz državne službe zbog imenovanja na pozicije u izvršnoj vlasti, a četiri zaposlena koristi neplaćeno odsustvo radi stručnog usavršavanja i obrazovanja.

6. JAVNE NABAVKE

Agencija je donijela Plan javnih nabavki za 2017. godinu kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama. Za postupke javne nabavke, odlukom direktora formirane su komisije čiji zadatak je da izradi tendersku dokumentaciju, vodi postupak nabavke, ocijeni ponude, preporuči rukovodstvu agencije ponuđača koji je dostavio najbolje ocijenjenu ponudu prihvatljivu ponudu, zajedno sa izvještajem o radu i razlozima za davanje takve preporuke.

Od značajnijih planiranih postupaka javne nabavke nisu provedeni postupci za nabavku softvera za DMS i nabavku usluga razvoja softvera za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena. Nabavka softvera za DMS je planirana u iznosu od 40.000 KM, ali je obustavljena nakon saznanja da će se nabavka realizovati kroz e-vladu. Postupak nabavke usluga razvoja softvera je prvobitno planiran u iznosu od 20.000 KM, ali je obustavljen zbog nedovoljnog iznosa raspoloživih sredstava. Ponovni postupak je pokrenut nakon izmjene planiranog iznosa na 58.000 KM, ali je nakon donošenja odluke o izboru uložena žalba koju je Ured za razmatranje žalbi BiH usvojio i rješenjem poništio odluku o izboru, tendersku dokumentaciju i obavještenje o postupku.

Prema prezentovanim podacima, Agencija je, u 2017. godini provela devet postupaka javnih nabavki iz tekućih izdataka (otvoreni i konkurentski postupci), te jedan otvoreni i dva konkurentska postupka iz kapitalnih izdataka. Nakon prethodno provedenih postupaka ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosi 372.542 KM.

U testiranim procedurama nismo utvrdili materijalno značajne nepravilnosti i neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama.

Navodimo opća zapažanja i slabosti u procesu javnih nabavki koji se odnose na planiranje i realizaciju planiranih postupaka javnih nabavki i praćenje realizacije ugovora.

- U Planu nabavki pobrojani su različiti softveri i aplikacije u jednoj stavci iz koje se ne može zaključiti koliko softvera Agencija planira nabavljati i kolika je pojedinačna planirana vrijednost za svaki od njih.
- Za pojedine postupke u Planu nabavke je naveden period koji nije ispoštovan prilikom pokretanja nabavke. Tako je nabavka tonera planirana za mart, odluka o pokretanju i rješenje o formiranju komisije su doneseni u julu, a postupak objavljen u septembru. Slična situacija je i sa postupkom nabavke usluga štampanja, za koji je u martu donesena odluka, a obavještenje o pokretanju je objavljeno početkom juna.
- Agencija nije uspostavila praćenje realizacije po stavkama ugovora za koje je ugovorena sukcesivna isporuka. Realizacija ugovora se prati samo u finansijskom iznosu faktura u odnosu na ugovorenu vrijednost., pa se Agencija izlaže riziku da pojedine stavke iz ugovora neće biti realizovane u ugovorenim količinama (manjim ili većim u odnosu na ugovorene).
- Nabavka autoguma izvršena je putem više direktnih sporazuma koji zbirno ne prelaze vrijednosni razred za direktni sporazum. Agencija je popunila vozni park do broja koji joj je odobren, pa se buduće potrebe za nabavkom autoguma mogu objediniti u jednom postupku. Isto važi i za usluge registracije i osiguranja vozila, koje su također nabavljane kroz više direktnih sporazuma.

Preporuka

Potrebno je da u Planu nabavki Agencija pojedinačno iskaže različite vrste aplikacija i softvera koje će nabavljati u toku godine, da osigura pokretanje postupaka u skladu sa planiranim rokom, osigura evidenciju o realizaciji ugovora koji se realizuju sukcesivnim isporukama i objedini isti predmet nabavke u jednom postupku.

7. OSTALO**7.1 Sudski sporovi**

Prema podacima Agencije, u 2017. godini su vođena četiri sudska spora u kojima je Agencija tužena strana. Tri sudska spora, čija je ukupna vrijednost 34.529 KM, odnose se na grupne tužbe zaposlenih Federalnog zavoda za statistiku po osnovu duga za prekovremeni rad na aktivnostima popisa. Četvrti spor odnosi se na tužbu iz 2016. godine koju je pokrenuo dobavljač za usluge štampanja u iznosu od 95.443 KM. Agencija vodi jedan spor protiv Ureda za razmatranje žalbi radi poništenja rješenja.

U sporu koji je pokrenula Agencija radi rješavanja statusa nekretnine, na kojoj je kao nosilac prava raspolaganja upisan Federalni zavod za statistiku, nije bilo značajnijih pomaka, a nosilac aktivnosti je Pravobranilaštvo BiH.

8. KOMENTARI

Agencija u ostavljenom roku nije dostavila komentare na Nacrt izvještaja o reviziji za 2017. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji za 2017. godinu.

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Miro Galić, v.r.

**Članovi tima za
finansijsku reviziju**

Fatima Mehanović, v.r.

Adnan Muharemagić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Dragoljub Kovinčić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2017. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2017. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2017. godinu

Naziv institucije: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađiva- nja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	4.536.000	0	4.536.000	4.147.004	91
Bruto plaće i naknade	3.365.000	0	3.365.000	3.168.083	94
Naknade troškova zaposlenih	375.000	0	375.000	290.266	77
Putni troškovi	150.000	0	150.000	145.869	97
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	77.000	0	77.000	49.409	64
Izdaci za energiju i kom. usluge	75.000	0	75.000	73.610	98
Nabavka materijala	70.000	0	70.000	54.554	78
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	25.000	0	25.000	15.185	61
Unajmljivanje imovine i opreme	220.000	0	220.000	217.237	99
Izdaci za tekuće održavanje	73.000	0	73.000	33.741	46
Izdaci za osiguranje	6.000	0	6.000	4.836	81
Ugovorene i druge posebne usluge	100.000	0	100.000	94.214	94
2. Kapitalni izdaci	40.000	0	40.000	0	0
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	0
Nabavka građevina	0	0	0	0	0
Nabavka opreme	0	0	0	0	0
Nabavka ostalih stalnih sredstava	40.000	0	40.000	0	0
Rekonstrukcija i investiciono održ.	0	0	0	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	470.627	470.627	192.663	41
VKU za popis stanovništva-0402190		470.627	470.627	192.663	41
5. Novčane donacije	100.000	766.059	866.059	370.975	43
Ostale donacije - 0402070		454.803	454.803	201.210	44
Prošireni HBS - 0402100	0	12.404	12.404	0	0
Donacija Vlade Brčko distrikta - 0402130	100.000	199.030	299.030	81.753	27
Transfer FZS-0402170	0	11.811	11.811	0	0
Anketa o obrazovanju odraslih -0402210		88.012	88.012	88.012	100
Ukupno (1+2+3+4+5)	4.676.000	1.236.686	5.912.686	4.710.642	80

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 27.02.2018. godine.

Direktor:
Velimir Jukić

Bilans stanja na 31.12.2017. godine

Naziv institucije: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela II

Opis	31.12.2016.	31.12.2017.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	10.076	13.744	136
Novčana sredstva	5.176	5.433	105
Kratkoročna potraživanja	4.900	8.311	170
Kratkoročni plasmani	0	0	0
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Zalihe	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	0	0	0
2. Stalna sredstva	687.205	590.043	86
Stalna sredstva	2.830.886	3.079.834	109
Ispravka vrijednosti	2.143.681	2.489.791	116
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	687.205	590.043	86
Dugoročni plasmani	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (1+2)	697.281	603.787	87
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	398.267	384.695	97
Kratkoročne tekuće obaveze	60.545	99.232	164
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Obaveze prema zaposlenima	287.726	285.463	99
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	49.996	0	0
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	0
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Ostale dugoročne obaveze	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
5. Izvori sredstava	687.205	590.043	86
Izvori sredstava	687.205	590.043	86
Ostali izvori sredstava	0	0	0
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	0
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	1.085.472	974.737	90

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika neće biti uravnotežen (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 27.02. 2018. godine.

Direktor:
Velimir Jukić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Agencija) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2017. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 25/15) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH broj 01-08-02-1-1515-1/15 od 04.02.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2017. godinu (Službeni glasnik BiH broj 94/16) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Agencije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Direktor:

Velimir Jukić